

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Spelenderwijs

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 25 juni 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 20 mei 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang Spelenderwijs. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op deze peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van

Kinderopvangorganisatie:
Spelenderwijs

LRK-nummer: 188645640

Totaal aantal doelgroeppeuters: 7
(op de dag van het onderzoek)

groep 1 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De pedagogisch medewerkers volgen verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers hun aanbod kunnen verbeteren. Zij plannen te weinig de peuterdoelen voor gedrag, taal, rekenen en bewegen die passen bij het ontwikkelingsniveau en de leeftijd van de peuter. Daarnaast is er in de speelruimte te weinig aandacht voor letters en cijfers en echte materialen om te ontdekken en mee te experimenteren.

De pedagogisch medewerkers kunnen beter bijhouden hoe het met een peuter gaat. Zij stimuleren wel de ontwikkeling van de peuters. Maar ze hebben te weinig een doelgericht plan voordat een peuter naar groep 1 van de basisschool gaat. Met duidelijke doelen kunnen ze beter zorgen dat de peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets nog moeilijk vinden. Zo kunnen ze beter kijken binnen welke activiteiten dit dan het beste kan gebeuren om daarna ook te kunnen evalueren.

De pedagogisch medewerkers stimuleren ouders te weinig om thuis ook met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen.

De leiding van de peuteropvang maakt geen jaarlijks plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Daarvoor is het nodig dat de leiding doelen stelt, passend bij wat de peuters van peuteropvang Spelenderwijs nodig hebben. De leiding kan dan beter uitleggen aan de gemeente en aan ouders of de voorschoolse educatie op orde is en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	7
4.	Reactie van de houder	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang Spelenderwijs.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de zorgcoördinator, de logopedist en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanagers en de bestuurder.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang Spelenderwijs.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie als kan beter. Vier standaarden zijn voldoende. Vier standaarden waarderen wij als kan beter.

Context

Reformatrische peuteropvang Spelenderwijs is gehuisvest in de Willem de Zwijgerschool in Staphorst. Spelenderwijs biedt voorschoolse educatie aan kinderen van 2,5 tot in principe 4 jaar. Er zijn zes verschillende groepen (A t/m F). De doelgroeppeuters zitten allemaal in de F-groep en ontvangen drie dagen per week voorschoolse educatie. De F-groep bestond op de dag van ons onderzoek uit 12 peuters waarvan 7 doelgroeppeuters.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 11 december 2018 en 1 april 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit deze nadere onderzoeken bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang Spelenderwijs.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als kan beter.

De pedagogisch medewerkers van Spelenderwijs beschikken over een vve-methode en een thema-uitwerking, waarin verschillende fasen zijn uitgewerkt en waarin ook de doelen zijn vermeld. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek.

Peuteropvang Spelenderwijs heeft verschillende speelhoeken ingericht, waaronder een bouwhoek en een themahoek. In de ruimte zijn verschillende soorten spelmaterialen voor peuters aanwezig.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat zou bijdragen aan de doelstellingen van voorschoolse educatie is, dat in de inrichting meer aandacht besteed wordt aan het ontdekkend ontwikkelen van peuters door 'echte' materialen aan de hoeken toe te voegen. Ook kan de peuteropvang meer tegemoetkomen aan de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid van de peuters.

Verder vinden we het op dit moment niet duidelijk in hoeverre het aanbod de peuters voorbereidt op de start in groep 1 van de basisschool. Het aanbod sluit onvoldoende aan bij de verschillende behoeften van de peuters. De doelen zijn niet uitgewerkt voor het (beoogde) niveau van alle peuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als kan beter.

De pedagogisch medewerkers maken voor het volgen van de ontwikkeling van de peuters alleen voor taal gebruik van een gestandaardiseerd observatie-instrument. De peuteropvang gebruikt deze observatiegegevens om in kaart te brengen waar de peuter zich in de taalontwikkeling bevindt.

Voor de ontwikkelingsgebieden beginnende rekenvaardigheid, motorische ontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling zoekt de peuteropvang, samen met de gemeente, op dit moment nog naar een geschikt observatie-instrument, aangezien het vorige instrument voor peuteropvang Spelenderwijs niet voldeed.

Wat vervolgens beter kan, is het cyclisch proces vorm geven van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en vervolgens bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Zo kan de analyse van de observaties scherper waardoor duidelijker wordt waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. Ook het evalueren in hoeverre het aanbod en pedagogisch handelen tot resultaat heeft geleid kan beter.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de coördinator van de peuteropvang het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Daarnaast geven de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

Wel zien we nog mogelijkheden om het pedagogisch-educatief handelen te versterken. Zo kunnen de pedagogisch medewerkers de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd beter afstemmen op de behoeften van groepjes en individuele peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

Daarnaast werkt de peuteropvang samen met partners in de zorg voor peuters met een extra ondersteuningsbehoefte.

De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter. Bij het wegbrengen en ophalen van de peuters informeren de pedagogisch medewerkers de ouders over de ontwikkelingen van die dag. Daarnaast informeren zij ouders over het thema via nieuwsbrieven en de website. Daarbij geven ze bijvoorbeeld aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen.

Naast deze positieve punten zien we ook nog mogelijkheden voor verbetering. Zo kunnen de pedagogisch medewerkers de ouders meer als partner zien van de ontwikkeling van hun kinderen door ouders te stimuleren om thuis activiteiten te doen die ook op de peuteropvang aan de orde komen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De logopedist volgt de peuters voor taal op individueel niveau. We verstaan hieronder de gegevens waarmee kan worden vastgesteld of de peuters voor taal in voldoende mate zijn toegerust met de kennis en de vaardigheden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie als zij naar de vroegschool gaan.

Echter, van de gegevens op de ontwikkelingsgebieden beginnende rekenvaardigheid, motorische ontwikkeling en sociaal-emotionele

ontwikkeling is geen beeld en daardoor is het binnen de locatie geen onderwerp van evaluatie. De leiding en de pedagogisch medewerkers kunnen daardoor geen doelen stellen voor alle ontwikkelingsgebieden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Binnen de kwaliteitszorg zien we mogelijkheden voor verbetering. De leiding heeft geen duidelijke doelen die worden nagestreefd voor de korte en langere termijn voor de peuteropvang. We missen daardoor een planmatige evaluatie en systematische realisatie van de doelen om zo de voorschoolse educatie te verbeteren en te kijken of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

Daarnaast constateren we dat de peuteropvang werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling. De pedagogisch medewerkers zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad.

We zien ook dat de peuteropvang de basisschool betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de peuteropvang open staat voor hun wensen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

We zien terug op een goed en plezierig inspectiebezoek, waarbij de inspectrice haar vertrouwen heeft uitgesproken over het reilen en zeilen op de peutergroep. Het ontbreken van een geschikt observatie-instrument - één van de doelen voor dit cursusjaar, die we samen met de gemeente zouden oppakken - is terecht een punt van aandacht. Dit heeft direct en indirect te maken met de 4 indicatoren in het rapport met de beoordeling 'kan beter'. Inmiddels heeft de peutergroep een keuze gemaakt door te kiezen voor het observatie-instrument 'Kijk'. Daarnaast zullen de overige aangereikte aandachtspunten afgestemd worden op de inhoudelijke visie van de peutergroep. Er zal hierbij gestreefd worden naar een breed aanbod van ontwikkelingsmateriaal, waardoor de peuters de optimale kans krijgen zich spelenderwijs te ontwikkelen binnen de eigen mogelijkheden.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

